

SPRÁVA

o mimoriadnom zhoršení vôd na Slovensku v roku 2022

Slovenská inšpekcia životného prostredia, útvar inšpekcie ochrany vôd (ďalej len „*inšpekcia*“) je odborný kontrolný orgán, prostredníctvom ktorého Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vykonáva hlavný štátny vodoochranný dozor vo veciach ochrany vôd a hospodárenia s vodami podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „*vodný zákon*“).

V rámci hlavného štátneho vodoochranného dozoru inšpekcia okrem iného preberá aj hlásenie o mimoriadnych zhoršeniach kvality vôd alebo mimoriadnych ohrozeniach kvality vôd (ďalej len „*MZV*“). Podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona MZV je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd alebo osobitných vôd bez povolenia alebo spôsobené neovládateľným únikom znečisťujúcich látok, ktoré sa prejavujú najmä zafarbením alebo zápachom vody, tukovým povlakom, vytváraním peny na hladine, výskytom uhynutých rýb alebo výskytom znečisťujúcich látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou.

Každý, kto zistí príznaky MZV, je povinný, bez zbytočného odkladu ohlásiť túto skutočnosť inšpekcii. Inšpekcia prostredníctvom miestne príslušných odborov inšpekcie ochrany vôd Inšpektorátov životného prostredia (ďalej len „*OIOV*“) riadi práce pri riešení MZV a je oprávnená v rámci jeho riešenia ustanoviť pracovnú skupinu zo zástupcov orgánov štátnej vodnej správy, pôvodcu MZV, ak je pôvodca známy, správcu vodného toku, užívateľa rybárskeho revíru, poverenej osoby, záchranných zložiek integrovaného záchranného systému, obcí alebo iných právnických osôb a fyzických osôb.

V rámci pracovnej skupiny je inšpekcia oprávnená uložiť pôvodcovi príkazy na vykonanie bezprostredných opatrení na zneškodnenie MZV a odstránenie jeho škodlivých následkov.

V roku 2022 na základe prijatých hlásení OIOV zaevidovali **231** oznámení o možných príznakoch MZV (čo je v porovnaní s rokom 2021 nárast o 36 oznámení), pričom v **86** prípadoch sa šetrením nezistilo naplnenie znakov MZV podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona, a preto boli vyradené z evidencie. Zo **145** udalostí, ktoré naplnili znaky MZV sa v **69** prípadoch MZV prejavilo na povrchových vodách a v **76** prípadoch boli znečistené alebo ohrozené podzemné vody.

Prehľad o počte nahlásených udalostí za rok 2022, evidovaných inšpekciou v členení podľa jednotlivých OIOV, je uvedený v tabuľke č. 1.

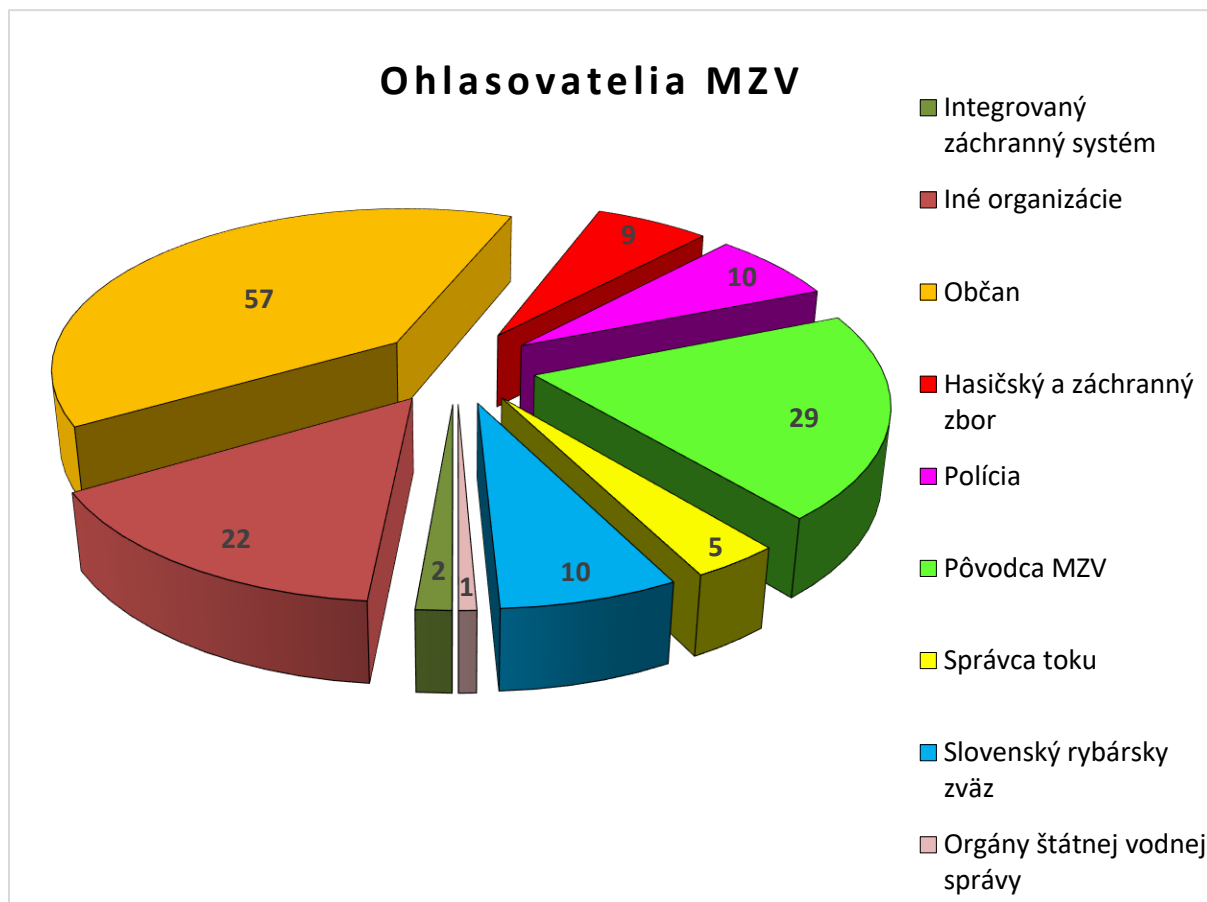
Tabuľka č. 1

OIOV	Počet MZV		Mimoriadne zhoršenie vôd (MZV)					
			Povrchové vody			Podzemné vody		
	Ohlásené	Naplnili znaky	Celkový počet	Vodárenské toky	Hraničné toky	Celkový počet	Znečistené	Ohrozené
BA	47	30	12	0	0	18	1	17
SP NR	26	23	11	0	0	12	3	9
ZA	34	29	20	0	0	9	0	9
BB	50	24	12	0	0	12	1	11
KE	74	39	14	0	0	25	0	25
spolu	231	145	69	0	0	76	5	71

BA - OIOV Bratislava , SP NR – OIOV Stále pracovisko Nitra, BB - OIOV Banská Bystrica, ZA – OIOV Žilina, KE – OIOV Košice.

Z celkového počtu MZV, ktoré naplnili znaky MZV (145) možno konštatovať, že MZV zistili a nahlásili predovšetkým občania SR a to v 57 prípadoch (39,3 %). Celkový prehľad o tom, kto zistil MZV je uvedený v grafe č. 1.

Graf č. 1.

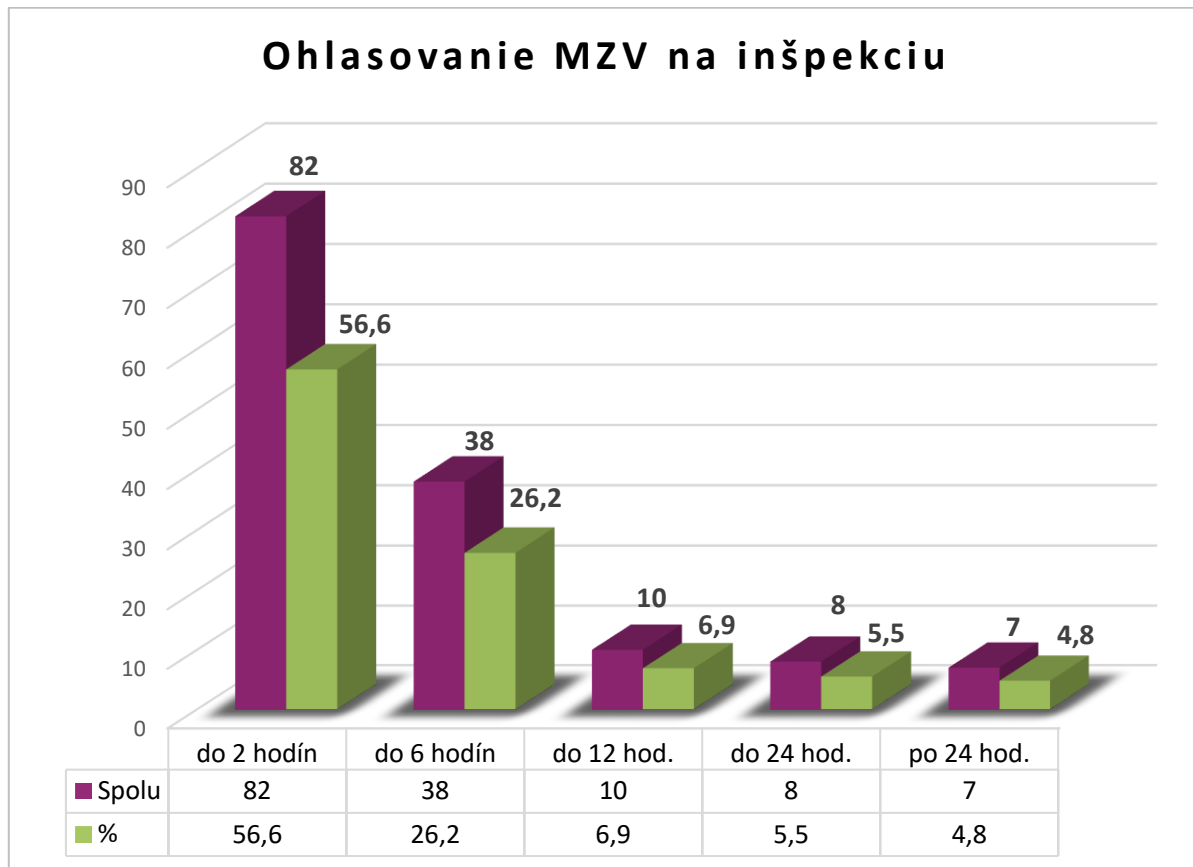
V roku 2022 z celkového počtu MZV, ktoré naplnili znaky MZV (145) boli v **117 prípadoch** (80,7 %) zistení pôvodcovia MZV. Úspešnosť zistených pôvodcov MZV úzko súvisí so včasným ohlasovaním MZV. Jednou z hlavných príčin nezistenia pôvodcu MZV je najmä oneskorené ohlásenie MZV, t. j. po viac ako 6 hodinách od jeho vzniku. V roku 2022 bolo až 25 prípadov MZV (17,2 %) ohlásených po 6 hodinách od vzniku MZV.

Prehľad časových relácií hlásenia vzniknutých resp. zistených MZV na inšpekciu v členení podľa jednotlivých OIOV, je uvedený v tabuľke č. 2 a grafe č. 2.

Tabuľka č. 2

Časové relácie ohlasovania MZV na SIŽP					
	do 2 hodín	do 6 hodín	do 12 hod.	do 24 hod.	po 24 hod.
BA	28	1	1	0	0
SP NR	14	1	3	2	3
ZA	23	2	3	1	0
BB	14	5	2	0	3
KE	3	29	1	5	1
Spolu	82	38	10	8	7
%	56,6	26,2	6,9	5,5	4,8

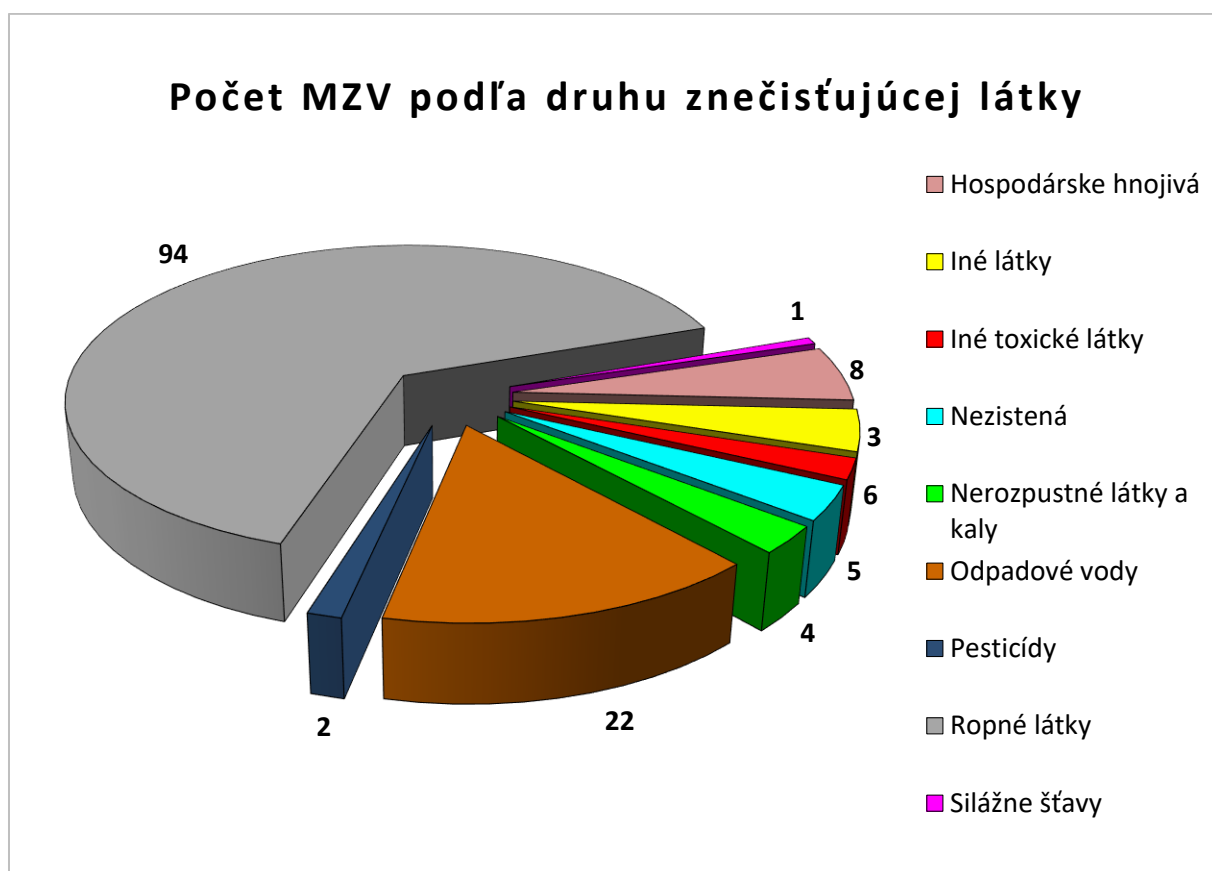
Graf č. 2

Príčinou vzniku MZV v roku 2022 bol predovšetkým únik znečisťujúcich látok do prostredia súvisiaceho s vodou, vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov. Najvýznamnejšia skupina znečisťujúcich látok, ktorá v roku 2022 spôsobila MZV, boli ropné látky a to až v **94** prípadoch (64,8 %). Ďalšou významnou skupinou, ktorá sa podieľala na vzniku MZV, boli odpadové vody a ich vypúšťanie do povrchových vôd alebo podzemných vôd bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy, čo predstavovalo **22** prípadov (15,2 %).

Celkový prehľad o jednotlivých druhoch znečisťujúcich látok, ktoré zapríčinili MZV v roku 2022 je uvedený v grafe č. 3.

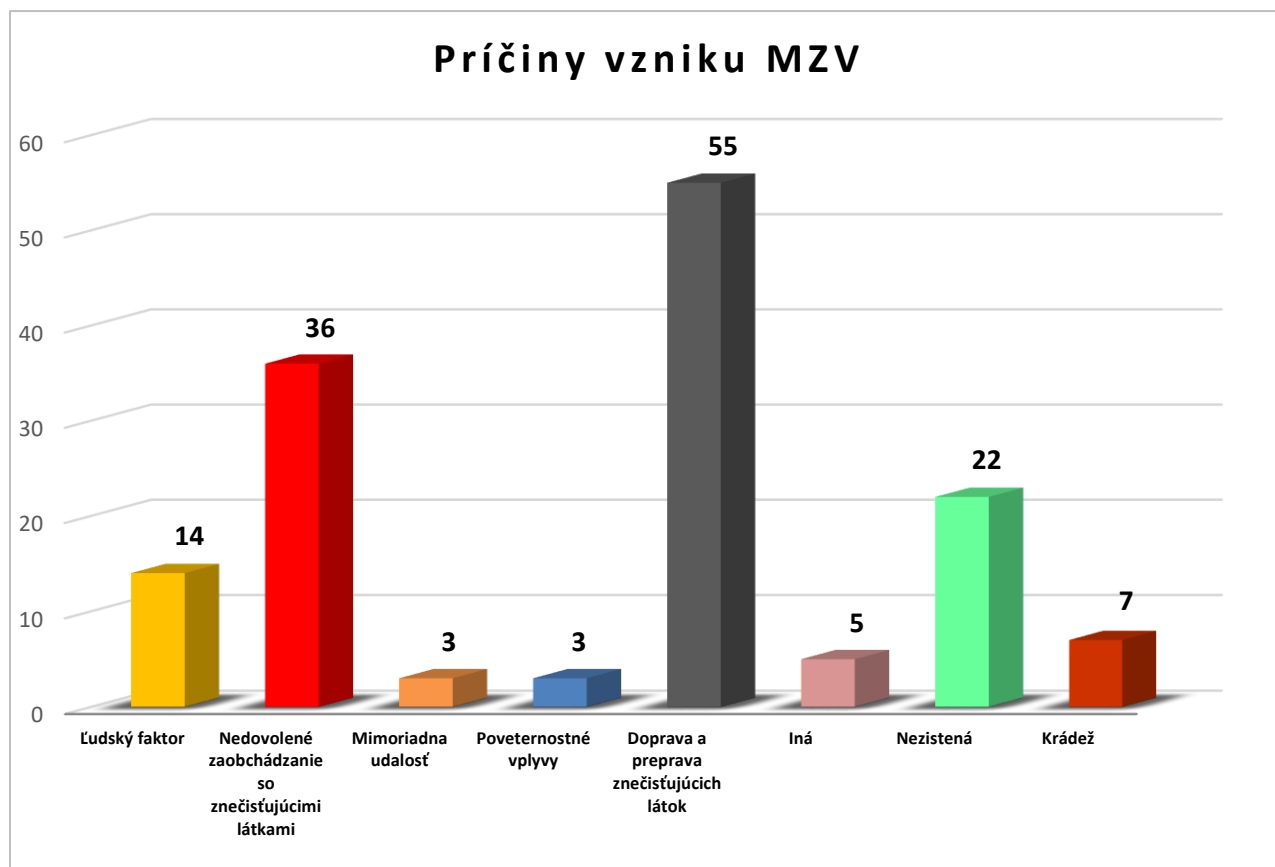
Graf č. 3.

Z riešenia MZV v roku 2022 vyplynulo, že medzi najčastejšie príčiny vzniku MZV možno zaradiť dopravu a prepravu znečisťujúcich látok a to v **55** prípadoch (40,0 %) a súčasne nedovolené zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami, ktoré predstavovalo **36** prípadov (24,8 %), pričom išlo najmä o nedostatočnú údržbu a zlý technický stav zariadení na skladovanie znečisťujúcich látok, či nevhodné technické riešenie. V **14** prípadoch (9,7 %) bolo MZV zapríčinené zlyhaním ľudského faktora, predovšetkým išlo najmä o nezodpovednosť a nedodržanie technických postupov pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami. Ďalšie prípady MZV, ktoré boli menej významné z hľadiska počtu MZV, boli zapríčinené mimoriadnou udalosťou ako sú požiar a výbuch, poveternostnými vplyvmi a krádežami transformátorov. V **22** prípadoch MZV (15,2 %) sa nedala zistiť príčina vzniku MZV, a to najmä v dôsledku oneskoreného hlásenia MZV.

Príčiny vzniku MZV za rok 2022 sú uvedené v grafe č. 4.

Graf č. 4

V rámci riešenia MZV bolo zistené, že v prípade ak sa MZV rozdelí podľa odvetvia, tak z celkového počtu 145 MZV, spôsobila **64** prípadov MZV doprava, z toho automobilová doprava a preprava spôsobila MZV v **50** prípadoch, železničná preprava v **14** prípadoch. V automobilovej doprave a preprave (50 MZV) v **21** prípadoch MZV spôsobili slovenskí dopravcovia a prepravcovia a v **29** prípadoch MZV spôsobili zahraniční dopravcovia a prepravcovia. V týchto prípadoch väčšinou práce na odstránení znečistenia z telesa cesty a príľahlého kontaminovaného terénu vykonal správca komunikácie. V súvislosti s dopravnými nehodami dochádza hlavne k úniku pohonných látok a prevádzkových kvapalín - ropných látok (motorová nafta, olej a pod.), ktoré sú podľa vodného zákona znečisťujúce látky. K úniku znečisťujúcich látok dochádza na pozemnú komunikáciu, t. j. cestné teleso a následne na príľahlý rastlý terén, ktoré sú jeho súčasťou (napr. priekopy, rigoly, násypy, zárezy do svahov a pod.). V prípade úniku znečisťujúcich látok na rastlý terén dochádza k jeho znečisteniu a následne ku kontaminácii prostredia súvisiaceho s vodou a od vôd priamo závislých ekosystémov.

V kontrolovanom období z celkového počtu riešených MZV, ktoré naplnili znaky MZV (145) bol v **14** prípadoch MZV zistený úhyn rýb, čo predstavovalo 9,7 %.

Na vodnom toku Dunaj boli v roku 2022 zaevidované **3** MZV. Všetky tri MZV sa prejavili plávajúcimi znečisťujúcimi látkami - ropnými látkami na hladine vodného toku Dunaj, pričom presnú príčinu vzniku týchto MZV sa nepodarilo zistiť, nakoľko zdrojom znečistenia vodného

toku Dunaj mohla byť tranzitujúca loď, ktorú podľa Dohovoru 241/1949 Zb. (Dohovor o režime plavby na Dunaji) počas plavby nie je možné zastaviť.

Inšpekcia v rámci plnenia úlohy Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 62 ods. 8 vodného zákona zabezpečuje aj prevádzkovanie Medzinárodného varovného strediska Slovenskej republiky v súlade s dohovorom o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja (Medzinárodná komisia na ochranu rieky Dunaj – ICPDR so sídlom vo Viedni, základné medzinárodné varovné stredisko PIAC 04 SLOVAKIA). V roku 2022 bola 1 krát aktivovaná činnosť Komunikačnej jednotky Základného medzinárodného varovného strediska (PIAC 04) Slovensko na ústredí - ÚIOV v rámci Medzinárodného systému včasného varovania v povodí rieky Dunaj, a to v súvislosti s poskytnutím informácie Maďarskej republike k znečisteniu vodného toku Slaná. Taktiež v roku 2022 boli zaslané Maďarskou republikou 2 neformálne informácie o možných znečisteniach na vodnom toku Dunaj. Na základe prevádzkovania Medzinárodného systému včasného varovania v povodí rieky Dunaj sa inšpekcia v roku 2022 zúčastnila aj dvoch testovaní v rámci Danube Accident Emergency Warning System (ďalej len „AEWS“). Prvé testovanie AEWS 2.0 sa uskutočnilo dňa 19.04.2022 vo večerných hodinách pracovného dňa. Toto testovanie nebolo vopred oznámené a jeho cieľom bolo preverenie funkčnosti systému AEWS, rýchlosti reakcie jednotlivých medzinárodných varovných stredísk v celom povodí Dunaja, ako aj základné používanie uvedeného systému. Druhé spoločné testovanie AEWS 2.0, ktoré bolo zamerané na preverenie funkčnosti Medzinárodného systému včasného varovania v povodí Dunaja a spoluprácu základných medzinárodných varovných stredísk v celom povodí Dunaja (PIAC) pri prípadnom vzniku „havárie“ na vodnom toku medzinárodného významu, sa uskutočnilo dňa 13.10.2022 v Mníchove a súčasne online prostredníctvom videokonferencie cez Webex. Obidve testovania boli koordinované sekretariátom Medzinárodnej komisie na ochranu rieky Dunaj (ICPDR) so sídlom vo Viedni.

V rámci riešenia MZV inšpekcia podľa ustanovenia § 41 ods. 10 vodného zákona je oprávnená vyžadovať spoluprácu orgánov štátnej správy, pôvodcu ak je známy, správcu vodného toku, záchranných zložiek integrovaného záchranného systému, ako aj iných právnických osôb a fyzických osôb. V rámci tejto spolupráce môže inšpekcia ustanoviť z týchto zástupcov aj pracovnú skupinu. V roku 2022 z celkového počtu 145 evidovaných MZV inšpekcia požiadala o spoluprácu pri riešení MZV, resp. ustanovila pracovnú skupinu v **90** prípadoch.

Spolupráca orgánov a organizácií zúčastňujúcich sa riešenia MZV v roku 2022 bola na dobrej úrovni. Spolupráca so zástupcami Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „HaZZ“) a Policajným zborom Slovenskej republiky (ďalej len „PZ“) sa využíva najmä pri MZV vzniknutých v súvislosti s dopravnými nehodami a úmyselným poškodením zariadení, pri ktorom dochádza k úniku znečisťujúcich látok. Osobitne treba vyzdvihnúť spoluprácu s HaZZ, ktorého príslušníci spolupracujú s inšpekciami pri riešení takmer každého MZV spojeného s únikom znečisťujúcich látok a pri odstraňovaní škodlivých následkov MZV poskytujú významnú technickú pomoc.

V roku 2022 bola spolupráca na relatívne dobrej úrovni aj so správcou vodných tokov – Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., Bratislava a jeho odštepňými závodmi (ďalej len „SVP, š.p.“), ktorí sa zúčastňovali riešenia MZV. V rámci ustanovených pracovných skupín sa SVP, š.p. prostredníctvom svojich laboratórií zúčastňoval pri riešení MZV a pre potreby inšpekcie zabezpečoval aj akreditované odbery a analýzy vzoriek odobratých vôd, avšak ojedinele sa ako problematické javilo práve zabezpečovanie odberu vzoriek vôd, a to najmä počas sviatkov a dní pracovného pokoja.

V prípade, že MZV bolo ohlásené na vodnom toku a v jeho dôsledku došlo aj k úhynu rýb (ryby sú všetky vodné stavovce dýchajúce žiabrami - kruhoústnice, drsnokožce, lúčoplutvovce, vodné mäkkýše, kôrovce a iné planktonické či bentické bezstavovce žijúce vo vodách) inšpekcia spolupracovala s miestne príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou, ktorá zabezpečovala odber a prepravu odobratého materiálu do laboratória na analýzy.

V hodnotenom období v rámci riešenia MZV keď nebol zistený pôvodca MZV, boli v 4 prípadoch práce na bezprostredné zneškodnenie a odstránenie škodlivých následkov MZV hradené z finančných prostriedkov Environmentálneho fondu a to v celkovej výške 5237,58 eur.

Pri riešení MZV v prípade, že bol zistený pôvodca MZV, inšpekcia vydávala príkazy pôvodcom MZV ústne a následne tieto príkazy boli zaznamenané v dokumentoch z riešenia MZV. Tieto príkazy boli následne kontrolované v rámci zasadnutí pracovných skupín. V roku 2022 inšpekcia v správnom konaní uložila 1 pôvodcovi MZV opatrenia na odstránenie škodlivých následkov MZV, nakoľko termínované opatrenia, ktoré boli uložené v rámci riešenia MZV neboli splnené.

Pri riešení MZV inšpekcia zisťuje pôvodcu MZV a to preukázaním príčinnej súvislosti s prevádzkovaním zariadenia v čase, keď došlo k MZV. Za spôsobené MZV v roku 2022 pôvodcom MZV bolo uložených v správnom konaní 14 pokút v celkovej výške 45 600 eur a v roku 2023 v správnom konaní bude 27 pôvodcom MZV uložená pokuta podľa vodného zákona.

V 37 prípadoch MZV, ktoré naplnili znaky MZV, inšpekcia nezistila príčinnú súvislosť pôvodcu MZV s prevádzkovaním zariadenia v čase, keď došlo k MZV, a preto pokuta za spôsobené MZV nebola uložená. Išlo o MZV, ktoré vznikli na základe nepredvídateľnej situácie, ako napr. zrážka so zverou, prekážkou v jazdnej dráhe dráhového vozidla, nezapríčená technická porucha (defekt, skrat elektronického zariadenia), v 3 prípadoch išlo aj o mimoriadnu udalosť (požiar) a v 3 prípadoch išlo o poveternostné vplyvy.

V 37 prípadoch MZV pokuta pôvodcom MZV nebola uložená. Z uvedeného počtu (37) v 29 prípadoch išlo o cudzích štátnych príslušníkov, v 8 prípadoch bolo riešením MZV zistené, že sa jedná o fyzické osoby, a preto boli tieto MZV odstúpené na miestne príslušné Okresné úrady. V 2 prípadoch je MZV v riešení, následne podľa preukázania príčinnej súvislosti pôvodcu MZV s prevádzkovaním zariadenia v čase, keď došlo k MZV, môže byť uložená pokuta.

Zo závažnejších MZV, ktoré zaevidovala inšpekcia v roku 2022 možno uviesť nasledovné MZV:

1. Znečistenie bezmenného vodného toku v dôsledku úniku hnojovky zo skládky hnoja v obci Dlhé Stráže, okres Levoča - MZV 052-016-2022-KE zo dňa 08.04.2022

Dňa 08.04.2022 o 19.56 hod. ohlásil občan obce Dlhé Stráže na OIOV Košice znečistenie bezmenného potoka a súčasne znečistenie zdroja pitnej vody (studňa) v dôsledku úniku hnojovky zo skládky hnoja na dvore samostatne hospodáriaceho roľníka Ing. Petra Hradiského.

V čase vizuálnej obhliadky areálu dvora bolo pozorované vytekание hnojovky do bezmenného potoka č. 1, ústiaceho do bezmenného potoka č. 2 a do podzemných vôd - zdroja pitnej vody „studňa“ zo skládky hnoja nachádzajúcej sa na trávnom teréne na ploche cca 300 m², na

ktorej bol skladovaný hnoj z chovu oviec. Na predmetnej skládke sa nachádzali zvyšky hnoja. V mieste vytekania hnojovky bolo cítiť zápach po hnojovke, bolo pozorované zakalenie znečisťujúcej látky tečúcej po teréne, s následným stečením do bezmenného potoka č. 1. Na hladine vody v bezmennom potoku č. 1 bolo pozorované znečistenie po únikoch hnojovky, prejavujúce sa sfarbením toku do hneda. Skládka hnoja so zvyškami hnoja bola neoboraná a nezabezpečená proti nežiadúcemu úniku hnojovky do okolia. Okolie skládky bolo taktiež znečistené zvyškami hnoja a hnojovkou. Pri vizuálnej obhliadke dvora bola pod murovaným objektom - ovčínom (v ktorom sú ustajnené ovce) pozorovaná aj súčasná skládka hnoja, zriadená na trávnom teréne na ploche cca 250 m². Predmetná skládka hnoja bola tiež neoboraná, nezabezpečená proti nežiadúcemu úniku hnojovky. Okolie celej skládky bolo silne znečistené hnojom a hnojovkou. V čase výkonu obhliadky bol zaznamenaný mierny dážď, úhyn rýb ani iných vodných živočíchov pozorovaný nebol.

Z riešenia MZV ďalej vyplynulo, že predmetnú skládku prevádzkuje súkromne hospodáriaci roľník - Ing. Peter Hradiský HAMSTRA.

Na základe vizuálnej obhliadky a zároveň z výsledkov laboratórnych rozborov odobratých vzoriek vôd z bezmenného potoka č. 1, zo zdroja pitnej vody (studne) a z bezmenného potoka č. 2, OIOV Košice konštatoval, že v dôsledku neovládateľného úniku znečisťujúcej látky (hnojovka zo skládky hnoja v obci Dlhé Stráže) do bezmenného potoka č. 1 ústiaceho do bezmenného potoka č. 2 dňa 08.04.2022, ku ktorému dochádzalo aj dňa 09.04.2022, došlo k prekročeniu požiadaviek na kvalitu povrchovej vody uvedených v Prílohe č. 1, časť A Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd (ďalej len „*NV SR č. 269/2010 Z. z.*“), a to v ukazovateľoch BSK₅, a CHSK_{Cr}, nad prípustný stupeň znečistenia povrchových vôd, čím došlo k naplneniu skutkovej podstaty § 41 ods. 1 vodného zákona a tým k vzniku MZV.

Za uvedené MZV bola pôvodcovi MZV, súkromne hospodáriacemu roľníkovi - Ing. Peter Hradiský HAMSTRA, uložená pokuta vo výške 3 000 eur.

Obr. č. 1 Únik hnojovky do bezmenného vodného toku č. 1

Obr. č. 2 Skládka hnoja v obci Dlhé Stráže

2. Znečistenie štrkového lôžka koľajiska v úseku od železničnej stanice Jesenské až po železničnú stanicu Zvolen, v úseku dlhom cca 98 km, v dôsledku úniku motorového oleja zo spaľovacieho motora cez odparovač na streche hnacieho koľajového vozidla – MZV 012-004-2022-BB zo dňa 17.01.2022

Dňa 17.01.2022 o 22:45 hod. oznámila inšpektorka ochrany životného prostredia ZSSK a.s., Bratislava na OIOV Banská Bystrica únik motorového oleja z hnacieho koľajového vozidla (ďalej len „HKV“) č. 754011-5 vlaku R 922 Gemeran v úseku Lučenec- Zvolen do prostredia súvisiaceho s podzemnými vodami v nezistenom množstve.

Vykonaným riešením MZV dňa 18.01.2022 za účasti pracovníkov OIOV Banská Bystrica a členov pracovnej skupiny spoločnosti ZSSK a.s., Bratislava a ŽSR Bratislava bolo zistené, že z HKV č. 754011-5 rýchlíka R 922 Gemeran, s pravidelným odchodom 17:23 hod. Košice a príchodom 20:48 hod. Zvolen os. stanica, došlo dňa 17.01.2022 k úniku motorového oleja do štrkového lôžka koľajiska, v úseku od žst. Jesenské v ž. km TTP 65,968 po žst. Zvolen,

osobná stanica v ž.km 215,820, v úseku dlhom cca 98 km a zároveň k rozsiahlemu znečisteniu 4 ks železničných koľajových vozidiel (t. j. vozňov) vlakovej súpravy ropným olejom.

Príčinou MZV na základe predloženého Zápisu z komisionálnej prehliadky železničného koľajového vozidla (ďalej len „ŽKV“) zo dňa 20.01.2022 bolo zadretie 12. valca spaľovacieho motora a prepálený piest, v dôsledku čoho došlo k úniku spaľovacích tlakov cez piest do kartra a následne k úniku motorového oleja cez odparovač na streche HKV. Ďalej riešením MZV bolo zistené, že z HKV mimo olejový okruh uniklo cca 250 litrov motorového oleja, pričom v ekonádri sa zachytilo 70 litrov, časť motorového oleja sa zachytila v strojovni, v skrini HKV a v skrinách 4 ks ŽKV radených za HKV. Presné množstvo uniknutého motorového oleja do prostredia súvisiaceho s podzemnými vodami sa nepodarilo určiť.

Bezprostredné ako aj následné opatrenia na zneškodnenie škodlivých následkov MZV a zamedzenie šírenia znečistenia vykonal pôvodca MZV - spoločnosť ZSSK a.s., Bratislava, ktorý vykonal prehliadku trate a v kontaminovaných úsekoch aplikoval na znečistené štrkové lôžko absorbčný materiál Vapex, následne zabezpečil aplikáciu biodegradačného prostriedku Baktrol 3000 a prostredníctvom spoločnosti Koľajové a dopravné stavby s.r.o., Košice zabezpečil odťaženie kontaminovaného štrkového lôžka v inkriminovaných úsekoch železničnej trate, pričom odťažené kontaminované štrkové lôžko bolo ako nebezpečný odpad v celkovom množstve 3,34 t odovzdané na zneškodnenie spoločnosti EBA s.r.o., Bratislava, prevádzka Lukavica.

Vzhľadom na charakter MZV a skutočnosť, že pôvodca MZV nemohol zabrániť vzniku MZV, nakoľko príčinou vzniku MZV bola technická porucha motora HKV, pričom účastník konania predložil technickú dokumentáciu o vykonaní servisných prehliadok a technickej kontroly stavu poškodeného HKV a ŽKV zo dňa 04.12.2021 a 19.10.2021, OIOV Banská Bystrica sankčný postih pôvodcovi MZV za spôsobené MZV neuložil.

Obr. č. 3 Znečistené štrkové lôžko na koľajisku

Obr. č. 4 Znečistenie železničného koľajového vozidla motorovým olejom

3. Znečistenie podzemných vôd (studňa) na pozemku parcelné číslo 317 (reg. C), k.ú. Sološnica, obec Sološnica – MZV 025-005-2022-BA zo dňa 26.02.2022

Službukonajúci pracovník OIOV Bratislava prevzal dňa 26.02.2022 o 16:41 hod. telefonické hlásenie o MZV od pracovníka Národnej centrály osobitných druhov kriminality, ktorý uviedol, že v studni lokalizovanej v záhrade na pozemku parcelné číslo 317, k.ú. Sološnica, v obci Sološnica bola pozorovaná neznáma látka ropného pôvodu, pričom na hladine podzemnej vody v studni je možné pozorovať fázu ropnej látky značnej hrúbky.

Dňa 26.02.2022 o 17.45 hod. vykonal OIOV Bratislava vizuálnu obhliadku spojenú s miestnym šetrením, pričom bolo zistené, že na predmetnom oplotenom pozemku slúžiacom ako záhrada sa v JV rohu nachádzala kopaná studňa, tvorená betónovými skružami, v ktorej boli pozorované látky ropného pôvodu. MZV sa prejavilo výskytom ropných látok na hladine podzemnej vody, pričom tieto tvorili fázu čiernej farby o hrúbke cca 5 – 10 mm a výrazným zápachom po ropných látkach. Množstvo ropných látok v studni nebolo presne zistené, avšak v telese studne sa nachádzala 10 litrová plastová bandaska, s čoho možno predpokladať, že do podzemnej vody v studni uniklo cca 10 litrov látky ropného pôvodu (pravdepodobne motorový olej).

Nakoľko riešením MZV nebol zistený pôvodca a hrozilo nebezpečenstvo zhoršenia stavu vôd, resp. by mohlo dôjsť k zhoršeniu kvality podzemnej vody, za týmto účelom odstránenia zdroja MZV a za účelom eliminovania, resp. odstránenia škodlivých následkov predmetného MZV, OIOV Bratislava požiadal spoločnosť VODNÉ ZDROJE SLOVAKIA s.r.o. o bezodkladné vykonanie sanačných prác.

Spoločnosť VODNÉ ZDROJE SLOVAKIA, s.r.o. vykonala práce určené v projekte geologickej úlohy - Sološnica - odstránenie mimoriadneho zhoršenia podzemných vôd, číslo geologickej úlohy 38/2022, zo dňa 20.03.2022. Taktiež dňa 06.07.2022 uvedená spoločnosť doručila na OIOV Bratislava Hydrogeologický posudok - Sološnica - odstránenie mimoriadneho zhoršenia podzemných vôd, číslo geologickej úlohy 38/2022, zo dňa 10.06.2022. Následne dňa 21.06.2022 bola odobratá vzorka podzemnej vody, pričom výsledky analýz poukázali na fakt, že hodnoty sledovaných ukazovateľov NEL IČ a C10 - C40 boli nižšie ako medza stanovenia analytického prístroja ($<0,050$ mg/l). Sanačný limit pre podzemnú vodu bol v projekte geologickej úlohy stanovený na hodnotu 0,1 mg/l nepolárnych extrahovateľných látok NEL IČ, čo je v zmysle STN 75 7143 Kvalita vody, Závlahová voda limit na zaradenie vody do I. triedy, teda voda vhodná ku závlaha.

Odstránenie MZV a uvedenie predmetného územia (studne) do pôvodného stavu bolo financované z finančných zdrojov Environmentálneho fondu vo výške 4594,68 eur, nakoľko riešením MZV sa zatiaľ nepodarilo zistiť pôvodcu MZV. Určenie pôvodcu MZV v súčasnej dobe riešia orgány činné v trestnom konaní.

Obr. č. 5 Bandaska, z ktorej unikla znečisťujúca látka do studne

Obr. č. 6 Znečistená podzemná voda a betónové skruže / studňa dňa 26.02.2022

Obr. č. 7 Odstránená fáza ropných látok zo studne